

Sygnatura akt IVP 3/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Lubań, dnia 16 kwietnia 2014r.

Sąd Rejonowy w Lubaniu IV Wydział Pracy w następującym składzie:

Przewodniczący: PSR Jerzy Miedziński,

Protokolant: kier. sek. Danuta Wowczyk,

po rozpoznaniu w dniu 16 kwietnia 2014r. w Lubaniu

sprawy z powództwa (...) SA w W.

przeciwko M. T.

- o odszkodowanie z tytułu naruszenia przez pracownika zakazu konkurencji;

I. Zasądza od pozwanej M. T. na rzecz (...) SA w W. kwotę 6.331,82,-(sześć tysięcy trzysta trzydzieści jeden 82/100)złoty z ustawowymi odsetkami od dnia 18 grudnia 2013r. do dnia zapłaty,

II. W pozostałej części powództwo oddala,

III. Koszty zastępstwa procesowego stron wzajemnie znosi

Sygn. akt IVP 3/14

UZASADNIENIE

Powód (...) SA w W. wniósł pozew przeciwko M. T. o zasądzenie kwoty 21.928zł. W uzasadnieniu podniósł, że pozwana w czasie zatrudnienia w dniu 15 czerwca 2009r. podpisała umowę o zakazie działalności konkurencyjnej, działalności sprzecznej z prawem na szkodę spółki oraz ochronie tajemnicy handlowej na mocy której obowiązana była zarówno w okresie zatrudnienia w powodowej spółce, jak i w okresie sześciu miesięcy po jej ustaniu do powstrzymywania się od prowadzenia jakiegokolwiek działalności konkurencyjnej względem powoda. Umowa o pracę z pozwaną została rozwiązana na mocy wypowiedzenia przez pracownika w dniu 31 sierpnia 2013r. Natomiast już we wrześniu 2013r. powodowa spółka powzięła informację o podjęciu przez pozwaną współpracy z firmą (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., która to spółka prowadzi działalność bezpośrednio konkurencyjną w stosunku do powoda. Wobec powyższego pozwana zobowiązana jest zapłacić karę umowną w wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto liczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy.

Pismem z dnia 1 kwietnia 2014r. pozwany ograniczył wysokość dochodzonego roszczenia do kwoty 13.981,35zł.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu podniosła, iż nie kwestionuje twierdzenia strony powodowej, że współpracuje ze spółką (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Piastuje tam stanowisko kierownika operacyjnego doradców. W jej ocenie jednak powód nie ma odpowiedniego tytułu, aby domagać się żądanej kwoty albowiem umowa o zakazie działalności konkurencyjnej z dnia 15 czerwca 2009r. jest nieważna i nie wiąże stron albowiem nie została ona zawarta zgodnie z wymaganymi zasadami reprezentacji. W sprawie tej, zgodnie z zasadami reprezentacji wskazanymi w rejestrze przedsiębiorców KRS powoda - do składania oświadczeń woli upoważnionych jest dwóch członków zarządu działających łącznie. Natomiast przedmiotowa umowa o zakazie konkurencji została podpisana jedynie przez K. W. – koordynatora do spraw kadrowo-płacowych, która nie figuruje w rejestrze przedsiębiorców KRS jako osoba umocowana do składania oświadczeń woli w imieniu i na rzecz spółki

powodowej. Ponadto brak jest potwierdzenia trwania umowy o zakazie konkurencji w chwili zawarcia przez strony umowy o pracę w dniu 15 września 2009r.

Ponadto, zdaniem pozwanej, umowa o zakazie konkurencji z dnia 15 czerwca 2009r. nie wiąże pozwanej również z tego względu, że powód nie wypłacił pozwanej ani jednej raty należnego odszkodowania za przestrzeganie zakazu konkurencji określonego w punkcie 1.1 umowy, zaś stawianie pracownikowi dodatkowych wymogów uzależniających wypłatę odszkodowania (pkt 4.4 umowy) należy uznać za sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i przez to nieważne.

Pozwana kwestionowała również jako niezgodne z zasadami współżycia społecznego zasady określania podstawy wysokości kary umownej za naruszenie zakazu konkurencji. Dolegliwość jaką powinna być bezspornie kara umowna musi znajdować oparcie w rzeczywistych dochodach zobowiązanego do zapłaty przedmiotowej kary. W tym przypadku, gdy kara umowna ma być liczona jako trzykrotne miesięczne wynagrodzenie brutto liczone jak ekwiwalent za urlop, czyli uwzględniające elementy hipotetyczne i nie wchodzące w skład rzeczywistego uposażenia pracownika powoduje, że kara ta jest rażąco zawyżona, a zatem sprzeczna z zasadami współżycia społecznego. Korzystając z dyspozycji art. 484 §2 kc żądana kara w takiej wysokości nie powinna korzystać z ochrony prawnej. Stanowi bowiem oczywiste nadużycie prawa.

Pozwana zaprzeczyła, aby nakłaniała klientów powoda by zaciągali pożyczki gotówkowe w formie (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. W aktualnym miejscu pracy piastuje stanowisko kierownika operacyjnego regionu i w jej kompetencjach leży kontrola doradców klienta którzy wizytują poszczególnych klientów i zawierają z nimi umowy pożyczek. Sama pozwana nie zawierała z klientami spółki (...) umów pożyczkowych.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. T. w dniu 15 czerwca 2009r. zawarła umowę o pracę na okres próbny od 15 czerwca 2009r. do 14 września 2009r. z (...) SA w W. na stanowisku kierownika do spraw rozwoju.

(dowód: umowa o pracę k.16)

W dniu 15 czerwca 2009r. strony podpisały umowę o zakazie działalności konkurencyjnej, działalności sprzecznej z prawem na szkodę spółki oraz ochronie tajemnicy handlowej. Zgodnie z punktem 1.1 tej umowy pozwana zobowiązała się, iż w okresie zatrudnienia w spółce oraz w okresie sześciu miesięcy po jej ustaniu nie będzie prowadziła jakiegokolwiek działalności konkurencyjnej w stosunku do spółki. Zgodnie z punktem 5.1 umowy – w przypadku naruszenia przez pracownika zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy zapłaci on karę umowną w wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto liczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy.

(dowód: umowa o zakazie działalności konkurencyjnej k.18-22).

W dniu 15 września 2009r. strony zawarły umowę o pracę na czas nieokreślony i pozwana zatrudniona została na tym samym stanowisku kierownika do spraw rozwoju.

(dowód: umowa o pracę k.17).

Umowa o pracę została rozwiązana za wypowiedzeniem złożonym przez pozwaną w dniu 31 sierpnia 2013r. Pismem z dnia 30 lipca 2013r. pracodawca oświadczył, iż nie odstępuje od umowy o zakazie działalności konkurencyjnej po rozwiązaniu stosunku pracy i nie zwalnia pracownika z obowiązków wynikających z przedmiotowej umowy.

(dowód: pismo zakładu pracy k.8).

Od dnia 1 września 2013r. pozwana podjęła pracę w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku kierownika operacyjnego doradców. Spółka w której pozwana podjęła pracę prowadzi działalność taką samą jak (...) SA w W., czyli udzielaniem kredytów.

(dowód: zeznania świadków E. C. k.101v, J. C. k.101v-102, M. K. k.102, D. S. k.102v, A. L. k.102v, zeznania pozwanej k.124v).

Pismem z dnia 7 października 2013r. powód wezwał pozwaną do złożenia oświadczenia i złożenia dowodu o którym mowa w punkcie 4.4 umowy o zakazie konkurencji celem wypłaty odszkodowania za powstrzymanie się od prowadzenia działalności konkurencyjnej. Przedmiotowy dowód mógł mieć postać zaświadczenia innego podmiotu z którego wynika jakiego rodzaju działalność wykonuje oraz na rzecz jakiego podmiotu.

(dowód: wezwanie do złożenia oświadczenia k.9).

Pozwana nie złożyła takiego oświadczenia (okoliczność bezsporna).

Pismem z dnia 12 listopada 2013r. powód wezwał pozwaną do zapłaty kary umownej za naruszenie zakazu konkurencji.

(dowód: pismo powoda k.12).

Pismem z dnia 25 listopada 2013r. pozwana odmówiła wykonania tego żądania wskazując, że obowiązek przestrzegania zakazu konkurencji przez pracownika po ustaniu stosunku pracy dezaktualizuje się w sytuacji, w której pracodawca nie wypłaca pracownikowi należnego mu odszkodowania.

(dowód: pismo pozwanej k.11).

Sąd zważył, co następuje:

roszczenie powoda uznać należało częściowo za zasadne.

Okolicznością bezsporną jest, że strony w dniu 15 czerwca 2009r. podpisały umowę o zakazie działalności konkurencyjnej w okresie zatrudnienia, jak i w okresie sześciu miesięcy po jej ustaniu.

Bezzasadnym jest twierdzenie pozwanej, że nie zapoznała się dokładnie z treścią tej umowy. Odpis tej umowy został jej doręczony i miała możliwość zapoznania się z jej postanowieniami.

Bezspornym w sprawie jest także fakt, że pozwana zakończyła pracę w (...) SA w W. w dniu 31 sierpnia 2013r. a od 1 września 2013r. podjęła pracę w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., który prowadzi taką samą działalność jak poprzedni zakład pracy pozwanej, czyli udzielanie kredytów. Wynika to z zeznań świadków E. C., J.C., M. K., D. S., A. L.. Sama pozwana nie kwestionowała tego faktu i przyznała, że podjęła pracę w konkurencyjnej spółce od 1 września 2013r.

Nie budzi więc wątpliwości fakt, że pozwana podejmując pracę w (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. naruszyła zakaz konkurencji określony w umowie z dnia 15 czerwca 2009r. i w takim wypadku umowa przewidywała zapłatę kary umownej w wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto liczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy.

Odnosnie zarzutu pozwanej o braku należytej reprezentacji ze strony powoda przy podpisywaniu umowy o zakazie konkurencji uznać należało zarzut ten za bezzasadny. Faktem jest, że umowę tę ze strony powoda podpisała K. W. – koordynator do spraw kadrowo-płacowych. Natomiast z rejestru przedsiębiorców KRS wynika, że do składania oświadczeń woli upoważnionych jest dwóch członków zarządu działających łącznie. Jednak powód w piśmie procesowym z dnia 19 lutego 2014r. przedłożył pełnomocnictwa substytucyjne z dnia 1 maja 2009r. dla K. W., z dnia 14 sierpnia 2008r. dla E. S., z dnia 1 grudnia 2007r. dla M. P. z dnia 24 kwietnia 2006 r. dla S. G. oraz z 18 grudnia 2001r. dla E. Z..

Pismem z dnia 18 lutego 2014r. upoważnieni członkowie zarządu potwierdzili wszystkie dotychczasowe czynności dokonane przez K. W., w tym w szczególności okoliczność umocowania do złożenia w imieniu (...) SA w W.

oświadczenia woli w przedmiocie zawarcia umowy z dnia 15 czerwca 2009r. o zakazie działalności konkurencyjnej (k.59).

Zgodnie z treścią art.103 §1 kc – jeżeli zawierający umowę jako pełnomocnik nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę w której imieniu umowa została zawarta. Przepis ten nie określa terminu w jakim to potwierdzenie powinno nastąpić.

Uznał zatem Sąd, iż skoro upoważnieni członkowie zarządu potwierdzili dotychczasowe czynności dokonane przez K. W., to umowa o zakazie konkurencji ma moc obowiązującą.

Faktem jest, że strony zawarły umowę o zakazie konkurencji w dniu 15 czerwca 2009r. a więc w czasie gdy podpisana została umowa o pracę na okres próbny. Nie została podpisana następna umowa o zakazie konkurencji po tym jak została zawarta między stronami w dniu 15 września 2009r. umowa o pracę na czas nieokreślony. Zauważyć jednak należy, iż w punkcie 7.3 umowy o zakazie konkurencji znajduje się zapis, iż zmiana rodzaju umowy będącej podstawą zatrudnienia nie ma wpływu na ważność ani treść tej umowy.

Nie było więc potrzeby zawierania nowej umowy o zakazie konkurencji po podpisaniu z pozwaną umowy o pracę na czas nieokreślony.

Niezasadny jest zarzut pozwanej, iż nie wiąże jej umowa o zakazie konkurencji z dnia 15 czerwca 2009r. z tego względu, że powód nie wypłacił jej ani jednej raty należnego odszkodowania za przestrzeganie zakazu konkurencji, zaś stawianie dodatkowych wymogów uzależniających wypłatę odszkodowania należy uznać za sprzeczne z zasadami współzycia społecznego i przez to nieważne.

Zgodnie z treścią punktu 4.1 umowy z dnia 15 czerwca 2009r. – za powstrzymanie się od prowadzenia działalności konkurencyjnej po ustaniu zatrudnienia spółka wypłaci pracownikowi odszkodowanie w wysokości 25% wynagrodzenia zasadniczego brutto otrzymanego przez pracownika przed ustaniem stosunku pracy przez okres ostatnich sześciu miesięcy pod warunkiem, że pracownik nie naruszy zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej. Natomiast punkt 4.3, 4.4 i 4.5 powyższej umowy stanowi, iż warunkiem wypłaty jakiegokolwiek odszkodowania jest uprzednie przedstawienie spółce dowodu potwierdzającego wywiązywanie się pracownika z tego zobowiązania i dowody te powinny być przedstawione przez pracownika bez wezwania i obejmować okres całego miesiąca lub jego wielokrotność.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 12 lutego 2013r. w sprawie II PK 166/12 stwierdził, iż złożenie przez byłego pracownika w każdym miesiącu po rozwiązaniu stosunku pracy przewidzianego w umowie o zakazie konkurencji oświadczenia o powstrzymaniu się od prowadzenia działalności konkurencyjnej może być zakwalifikowany jako warunek (art. 89 kc) wypłaty przez pracodawcę odszkodowania z art. 101² §1 kp.

Z materiału dowodowego jednoznacznie wynika, że powódka nie przedstawiła żadnych dowodów na tę okoliczność, zresztą przedstawić ich nie mogła albowiem podjęła pracę u podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną w stosunku do (...) SA w W. od 1 września 2013r. Powód nie miał więc obowiązku wypłaty pozwanej odszkodowania za powstrzymanie się od prowadzenia działalności konkurencyjnej.

Zgodnie z treścią punktu 5.1 umowy - w przypadku naruszenia przez pracownika zakazu konkurencji po ustaniu stosunku pracy zapłaci on karę umowną w wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia brutto liczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy. Jako miesiąc nabycia przez pracownika prawa do ekwiwalentu przyjmuje się ostatni miesiąc pracy w spółce. Powód przedłożył zaświadczenie z dnia 31 marca 2013r., z którego wynikało, iż wynagrodzenie brutto pozwanej za miesiąc sierpień 2013r. wynosiło kwotę 4.660,45zł (k.112) i na tej podstawie ograniczył wysokość roszczenia do kwoty 13.981,35zł.

Z listy płac za miesiąc sierpień 2013r. (k.78) wynika, że wynagrodzenie pozwanej za ten miesiąc wyniosło kwotę 4.660,45zł. W skład tej kwoty wchodziło wynagrodzenie za urlop wypoczynkowy w wysokości 455,28zł. Zgodnie

z §6 ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 8 stycznia 1997r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz.U 2009, Nr 174, poz. 1353) – wynagrodzenie za czas urlopu wypoczynkowego ustala się z uwzględnieniem wynagrodzenia i innych świadczeń ze stosunku pracy z wyłączeniem, między innymi wynagrodzenia za czas urlopu wypoczynkowego a także innej usprawiedliwionej nieobecności w pracy. Uznać zatem należało, iż podstawa od której należy liczyć wysokość dochodzonej kary umownej to kwota 4.205,17zł brutto, nie zaś 4.660,45zł. Dzieląc kwotę 4.205,17zł przez współczynnik urlopowy za rok 2013, który wynosił 20,92 – daje to kwotę 201,01zł i jest to ekwiwalent za jeden dzień urlopu. W miesiącu sierpniu 2013r. było 21 dni roboczych i mnożąc kwotę 201,01zł przez 21 dni daje to kwotę 4.221,21zł. i jest to kwota ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy obliczona zgodnie z wynagrodzeniem pozwanej za miesiąc sierpień 2013r.

Zatem kara umowna za naruszenie zakazu konkurencji w wysokości trzykrotnego miesięcznego wynagrodzenia liczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy powinna wynosić kwotę 12.663,63zł.

Uznał jednak Sąd, iż istnieją podstawy do miarkowania wysokości tej kary zgodnie z treścią art. 484 §2 kc w zw. z art. 300 kp. Zauważyć bowiem należy, iż zgodnie z zapisem punktu 4.1 umowy o zakazie konkurencji spółka miała wypłacić pracownikowi za powstrzymanie się od prowadzenia działalności konkurencyjnej odszkodowanie w wysokości 25% wynagrodzenia zasadniczego brutto otrzymanego przez pracownika przed ustaniem stosunku pracy przez okres ostatnich sześciu miesięcy. Natomiast wysokość kary umownej określona została jako trzykrotne miesięczne wynagrodzenie brutto liczone jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy. Zdaniem Sądu, w umowie tej brak jest ekwiwalentności między wysokością odszkodowania za powstrzymanie się od prowadzenia działalności konkurencyjnej a wysokością kary umownej.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 stycznia 2004r. w sprawie I PK 222/03 (PIZS 2006 nr 18) wyraził pogląd, iż kara umowna nie powinna być rażąco wyższa od odszkodowania należnego pracownikowi za powstrzymanie się od zakazu konkurencji. Przyjmując, że pozwana otrzymywałaby odszkodowanie w wysokości 25% ostatniego wynagrodzenia przez okres sześciu miesięcy byłoby to jej półtoramiesięczna pensja. Natomiast kara umowna została określona w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia pozwanej obliczonego jak ekwiwalent za urlop wypoczynkowy.

Z tych względów uznał Sąd za zasadne zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda połowy wyliczonej kary umownej w kwocie 6.331,82zł z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu.

W pozostałej części Sąd powództwo oddalił z przyczyn opisanych wyżej.

Zgodnie z treścią art. 100 kpc Sąd wzajemnie zniósł koszty zastępstwa procesowego albowiem roszczenie powoda zostało uwzględnione w części.